

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg;
Ds. L.W. van der Meij, Alphen a.d. Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

En bedroeft de Heilige Geest Gods niet! Efeze 4 : 30a.

De apostel wekt in het tweede gedeelte van dit hoofdstuk de gelovigen op tot een leven in heiligmaking, tot dagelijkse, voortgaande bekering. Ze moeten de oude mens, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding afleggen en dan de nieuwe mens aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid. (vers 24). En in dit verband staat ook de vermaning: "bedroeft de Heilige Geest Gods niet!"

Zullen we dit woord "bedroeven" eens goed op ons laten inwerken? Een wildvreemde op straat kan ik wel uitschelden of najouwen of allerlei kwaad doen, maar *bedroeven* kan ik hem niet. De man wordt door mijn onhebbelijk gedrag misschien ontzettend boos op mij, maar innerlijk leed over mij voelt hij niet. Alleen iemand, die mij hartelijk liefheeft, kan ik echt bedroeven. Een kind kan bijvoorbeeld moeder bedroeven. Moeder, die haar kind onder het hart heeft gedragen, alles voor haar kind overgehad, zich voor haar kind heeft opgeofferd, haar kind in liefde heeft vermaand om in de wegen des Heeren te wandelen, voor haar kind gedurig heeft gebeden. Ja, een kind kan moeder bedroeven door al die liefde te verachten, te vertrappen door eigen, zondige wegen te gaan.

Zouden er niet heel veel van die bedroefde moeders (en vaders) zijn?

Het is vreselijk, dat ik telkens in mijn leven mensen bedroefd maak. En toch: stel u eens voor, dat er alleen maar mensen zouden zijn, die u boos, kwaad kunt maken. En dat er niemand was, die ooit bedroefd over kon worden. Dat zou toch betekenen, dat niemand u liefheeft, dat u niemand ter harte zoudt gaan.

Welnu, zo lief heeft God Zijn volk, dat Hem in Zijn Heilige Geest *bedroeven* kan. Want Hij heeft Zijn volk liefgehad met een eeuwige liefde. Daarom heeft Hij ze getrokken met goedertierenheid. Hij heeft alles voor hen overgehad. In Zijn lieve Zoon heeft Hij Zichzelf voor hen gegeven: hierin is de liefde, niet dat wij Hem hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad en Zijn Zoon heeft gegeven tot een verzoening voor onze zonde (1 Joh. 4 : 9). En daarom, omdat Hij de Zijnen zo nameloos liefheeft, kunnen ze Hem bedroeven. Hij toorn niet alleen tegen hen, als zij zondigen, maar zij bedroeven Hem ook door hun kwaad. Als Gods Woord dan ook vermaant: Bedroeft de Heilige Geest Gods niet, — dan horen we daarin allereerst kloppen het liefhebbend hart van God, dat bedroefd kan worden.

De Heilige Geest (met Welke Gods kinderen verzegeld zijn tot de dag der verlossing) bedroeven, dat doen ze bijvoorbeeld, wanneer ze Zijn werk van Christus-verheerlijking tegenstaan. Als zij bedenken de dingen, die des vleses en niet, die des Geestes zijn. Of, om het in verband te zetten met wat de apostel hier in de verzen 25-31 zegt: Ik bedroef de Heilige Geest Gods, als ik lieg, als ik steel, als ik lui ben en onmededeelzaam, als ik vuile woorden spreek en bitterheid voed, als ik toegeef aan gramschap en lastering. Kortom: Ik bedroef de Heilige Geest Gods, wanneer ik slordig leef en niet jaag naar de heiligmaking, naar de volmaaktheid.

Bedroeft de Heilige Geest Gods niet! Maar verblijdt Hem!

God bedroeven. Dat kan! Maar Hem verblijden, dat kan ook! Namelijk, door niet de duivel, maar Christus plaats te geven. Door stichtelijke, opbouwende gesprekken te voeren, door jegens elkander goedertieren, barmhartig en vergevingsgezind te zijn (vers 32). Kortom: door te wandelen in de vreze des Heeren, in diepe afhankelijkheid tegen Hem aangeleund.

Denk nog eens aan moeder! Een rechtgeaard kind wil moeder toch niet bedroeven, pijn doen, op het hart trappen. Een rechtgeaard kind wil moeder toch veel liever blij maken?

Kunnen we Gods Geest bedroeven, omdat we door die Geest verzegeld werden en een kinderhart ontvingen?

O, als we toch nog geen kinderhart kregen en daarom geen geloofs- en liefdesbetrekking op God in Christus..... Wat een reden om de Heere aan te lopen, nu het nog kan. Heden! Maak er geen "morgen" van!

En als u God in Zijn Geest kunt bedroeven, omdat Zijn liefde uw hart inwon, weest er dan gespannen op om Hem niet te bedroeven, maar te verblijden.

ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

Het was deze keer een erg rustige periode, slechts 5 verhuizingen, en dat is natuurlijk niet zo erg maar er waren ook geen opgaven van nieuwe abonnees en dat was jammer. We hopen de volgende keer beter. Aan giften werd ontvangen f 70,— als nagift voor de ontmoetingsdag, f 88,50 voor ons blad en f 750,— voor de school in Dundas van de kerkeraad van Urk. Voor al deze giften heel hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720 - 74202, giro 704350.

N.B. Bij mij kwam er een opgave van een nieuw abonnee, maar dat wist br. Beukers nog niet, toen wij dit bericht gereed maakte.

B.

Van de administratie

1. Ontmoetingsdag te Kampen. We wijzen er weer op, dat de datum van deze ontmoetingsdag nader bepaald is op D.V. zaterdag 10 september a.s. Dat bleek noodzakelijk in verband met het feit dat de schoolvakanties in het noorden van ons land pas begin september a.s. eindigen. Nu behoeven onze mensen uit het noorden geen verstek te laten gaan.

Op die dag zullen D.V. spreken: in de *morgensamenkomst* de predikanten Blom, Vlietstra en Hoefnagel en in de *middagsamenkomst* de predikanten Boogaard, Van der Ent en Bouw.

2. School voor Dundas en Hamilton. We verzuimden indertijd te vermelden, dat de Chr. Geref. kerk te Werkendam een gift zond van f 400,— en dat we uit eigen gemeente nog een gift ontvingen van f 100,—. We hebben na ontvangst van deze bedragen in totaal een bedrag van f 12.500,— naar de penningmeester van de school kunnen overmaken. Dat was al in de maand maart. Inmiddels ontving ik weer een gift en wel van f 2050,— van een Chr. Geref. kerk. De naam van de kerk werd op de afrekening niet vermeld, wel het nummer van de bank, nl. 35.68.20.173. Ook ontvingen we bij een bezoek weer een gift van f 100,—. Voor alles hartelijk dank. Op deze wijze helpen we mee om de financiële

lasten van onze emigranten in deze streek — Hamilton en omgeving — te verlichten. Zij moeten zich vele offers getroosten om de kinderen onderwijs te doen geven naar eigen beginselen.

B.

Een huwelijks-jubileum

Het is op 10 juni a.s. veertig jaar geleden, dat onze administrateur A. Beukers en zijn echtgenote in het huwelijk traden. Zie de advertentie in dit nummer. Van het begin af zijn zij allebei betrokken bij de uitgave van ons blad. Br. Beukers verzorgde al dadelijk de leden- en de financiële administratie en is daarbij jarenlang door zijn echtgenote bijgestaan. Later nam hij ook het vele werk van br. J. van der Lee over. Sinds enkele jaren heeft br. Beukers daar meer tijd voor beschikbaar, omdat hij zijn belangrijke overheidsfunctie heeft kunnen neerleggen. Nu is mevr. Beukers meer een stille vennoot, die met belasting blijft meeleven.

We willen ter gelegenheid van deze belangrijke dag voor hen uit naam van al onze Bewaar het Panders ook op deze wijze hen van harte gelukwensen. De Heere moge geven, dat het ook op de dag van herdenken in hun hart mag leven: Uw trouw is groot. En Hij moge hen nog vele jaren samen sparen, ook voor ons, en doen ervaren dat Zijn goedertierenheid duurt tot in der eeuwigheid.

B.

Bijbeldag in Gent

Naar aanleiding van het 10-jarig bestaan van de evangelisatiepost te Gent, waar br. H. Bor werkzaam mag zijn, wordt er D.V. zaterdag 4 juni a.s. aldaar een *Bijbeldag* gehouden, welke aanvangt om 10.30 uur.

Het thema van deze dag zal zijn: *Gods Woord in de wereld*.

Het programma ziet er als volgt uit:

Morgensamenkomst:

opening: evangelist H. Bor
spreker: ds. J. Veenendaal over *Gods Woord in het verleden*
koorzang door Mannenkoor "Door een dracht verbonden" te Werkendam

Pauze

Middagsamenkomst, aanvang 14.00 uur

opening
spreker: ds. A. van de Weerd over *Gods Woord in het heden*
koorzang door Mannenkoor "Door een dracht verbonden" te Werkendam
deklamatorium
spreker: ds. M.C. Tanis over *Gods Woord in de toekomst*
sluiting

Plaats van samenkomst: Parochiaal Centrum Ten Berg, Halve Maanstraat 94, 0110 Gent - Sint Amandsberg (B).

Er zal een crêche zijn voor de kinderen.

Vijf jaar geleden werd ook aldaar een bijbeldag gehouden. Zij die daar geweest zijn zullen zich zeker kunnen herinneren hoe goed het daar was.

Vandaar, dat we aan deze aankodiging willen verbinden een uitnodiging om D.V. op die dag naar Gent te gaan om deze bijbeldag (weer) bij te wonen. Het bestuur van de stichting voor Evangelisatie Oost-Vlaanderen (België) hoopt velen op de bijbeldag te mogen ontmoeten en dat we met elkaar een gezegende dag mogen hebben.

B.

De Paaskerk na de opstanding 2.

Samenvatting toespraak van Ds. de Romph tijdens de Bewaar het Panddagte Sliedrecht.

Dan treffen we allereerst de vrouwen aan op de weg naar het graf. U weet, dat de Heere Jezus Zijn discipelen na Zijn opstanding aantreft als mensen, die diep bedroefd zijn. Zij zijn allen, stuk voor stuk, vastgelopen op de Goede Vrijdag. Ze weten in hun leven geen raad met kruis en graf en daarom zijn ze zo bedroefd. Dat hadden ze niet verwacht en daarop hadden ze niet gerekend. Daar komen ze ook niet uit. Ze konden het niet begrijpen, dat hun Meester Zich zonder slag of stoot overgaf in de handen van moordenaren en zondaren. Ze hadden gedacht, dat het alles zo anders verlopen was. Ze hadden een Koning verwacht in heerlijkheid, maar Zijn weg daalde al dieper in de vernedering. Ze hadden een troon verwacht en het werd een kruis. Dan zien we de vrouwen op de vroege morgen van de opstanding naar het graf gaan. Ze lopen nog in het duister, terwijl de Zon der gerechtigheid is opgegaan. Ze treuren nog over een dode Jezus, terwijl Hij leeft. Het ontbrak deze vrouwen waarlijk niet aan ijver. Op de Paasmorgen beschamen ze nog veel mannen in toewijding en ijver. De meeste discipelen namen niet de moeite om naar het graf te gaan. Het ontbreekt deze vrouwen niet aan liefde, want de liefde tot hun Meester dreef hen. Er was wel veel vuur, maar zo weinig licht. Ze waren wel echt werkzaam, maar niet recht werkzaam. Ondanks de vele goede trekken, waarop we bij deze vrouwen kunnen wijzen, was er toch geen onvoorwaardelijk buigen voor het Woord. En daarom is het zo donker in die harten en treuren ze bij een open graf. Ach, laten we deze vrouwen maar niet hard vallen, want is het bij Gods kerk veel anders gesteld? Hoe vaak is er ook bij Gods kinderen niet, dat ze zich meer door hun gevoel dan door het geloof laten leiden. En zeker, het gaat niet buiten het gevoel om, maar het is: geloof alleenlijk!

Terwijl de vrouwen op de vroege morgen zich naar het graf spoeden, horen we opeens een van de vrouwen zeggen: "O, die steen!" "Wie zal ons de steen van de deur des grafes afwentelen?" Daar zijn zij, vrouwen, niet toe in staat. Daar komt mankracht bij aan te pas. Wat moeten ze nu beginnen? Zij zijn nu zo dicht tot de Heere genaderd en nu menen ze nog niet bij Hem te kunnen komen. Nu willen ze Hem dienen met hun specerijen, maar ze krijgen de kans niet, want die zware steen ligt ertussen.

Is ook dit niet een treffend beeld van degenen die de Heere zoeken en niet kunnen vinden? De liefde drijft hen uit, maar daarmee hebben ze de Heere nog niet. Ik weet wel, dat dit door velen vandaag aan de dag niet meer verstaan wordt. Zij hebben Jezus gevonden, maar zij hebben Hem nog nooit gemist. Ze hebben Jezus, maar zij zijn Hem nog nooit kwijt geweest. Maar waar waarlijk Gods Geest werkt, daar komt een gemis. We gaan zien, dat we buiten en zonder Christus in deze wereld staan. Dan kunnen we gevoelige tijden ervaren hebben, veel van de liefde Gods gesmaakt en in Zijn goedheid gedeeld hebben, maar daarmee toch geen kennis aan Christus te hebben. Christus is nog een Onbekende voor ons.

Er komt dan een tijd, dat we die gevoeligheden kwijt raken. We kunnen het niet meer doen, met hetgeen we tevoren genoten hebben. Onze tranen, onze gebeden en onze ervaringen zijn niets meer. Er komt een gemis in ons leven. Er is nog altijd een leegte, n.l. Christus te kennen en te weten in Hem geborgen te zijn. We staan naar onze inleving nog voor eigen rekening. Daar wordt de hartelijke bede geboren: Geef mij Jezus of ik sterf, want buiten Hem is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.

Maar wat kunnen er op die weg naar Christus een stenen en rotsblokken liggen. Onoverkomelijke bezwaren. Wat kunnen er op de weg naar Christus een bezwaren en hindernissen zijn. Dat kunnen de beproevingen en de kastijdingen zijn. Wat kan het leed ons hart terneer drukken, zodat we er niet over-

heen zien. Het kan a.h.w. bedolven liggen onder de zorgen en de moeiten van het leven, zodat er geen doorkomen aan is. Dan kunnen de beslommingen ons zo in beslag nemen, dat er geen lichtstraal doorbreekt in ons hart. Dan is alles bedrukt en belast. Dan menen we nooit een gunsteling des Heeren te kunnen zijn, want anders zou het er toch wel anders uitzien in ons leven. Dan zien we juist de straffende hand des Heeren in de beproevingen, die ons tegenkomt.

Daar is de steen van de zonde. Dan is het: mijn zonden maken scheiding tussen God en onze ziel. Wat kunnen die zonden ons in de weg staan naar Christus. Door alsmaar te zien op onze zonden en afmakingen, menen we dat er voor ons geen genade is. En dan die boezemzonde, die altijd maar weer de kop opsteekt. O, die verdorven natuur, die we met ons meedragen kan ons zo in de weg staan om tot de volle geloofsomhelzing met Christus te komen. Dan wordt de klacht menigmaal gehoord: als het met mij goed lag, dan zou het er wel anders in mijn leven uitzien. Zolang ik dit nog doe en zo nog ben, kan ik geen kind des Heeren zijn.

En dan het struikelblok van de verkiesing. Je moet toch uitverkoren zijn om deel te hebben aan Christus. Hij zijn allemaal vragen: "Wie zal ons de steen van de deur des grafes afwentelen?" We menen, dat eerst die belemmeringen moeten zijn weggenomen, voordat we tot Christus kunnen komen. En we tillen zwaar aan dergelijke stenen. We vertellen ons eraan. Die vrouwen zagen ook geen kans om die zware grafsteen van voor het graf weg te schuiven.

Dan zie ik daar een *Petrus*. Hij loopt als een verweesde rond op de Paasmorgen. Petrus heeft zijn geliefde Meester op zo gruwelijke wijze verloochend en hij had zo wel naar zijn Meester willen gaan om zijn zonden te belijden, om zijn schuld te erkennen, maar het kan niet meer. Hij kan de Heiland niet vertellen, hoe onzegbaar veel leed zijn hart verscheurt. Hij had zo wel naar Hem toe willen gaan en op zijn knieën willen vallen. Maar hij kan Hem niet meer bereiken. Zijn Meester werd veroordeeld, het vonnis is aan Hem voltrokken. Hij sterft aan het kruis. En nu kan hij het nooit meer goed maken. Nooit kan zijn Heere hem dat meer vergeven, want hij zal Hem zijn misdaad niet meer kunnen belijden.

Zijn medediscipelen kunnen hem niet troosten. Nu kunnen we Petrus niet zondermeer vergelijken met iedere willekeurige kerk-ganger. Petrus had zijn bepaalde plaats in de heilsgeschiedenis. Maar toch kunnen Gods kinderen zich terugvinden in de zielsgesteldheid van Petrus. Dan is het zo, dat we aan onze schuld ontdekt zijn en dat we diepe smart over onze zonden gevoelen. Dan beseffen we tegen een goeddoend en liefdevol God gezondigd te hebben en van onsuit kunnen we dat nooit meer goed maken. En als dan de hemel toegesloten blijft en als we dan op al ons bidden geen antwoord krijgen. Ja, dat gebeurt. Dan verbergt de Heere Zijn aangezicht een ogenblik voor ons om ons te beproeven, of het ons werkelijk om Hem te doen is. Als we dan berouw, hartelijk berouw vanuit een verbroken hart en verslagen geest hebben en we vinden op ons gebed geen gehoor, wat is het dan benauwd.

Dan zie ik op de Paasmorgen ook *Maria Magdalena*. Zij heeft zulke rijke herinneringen aan haar Meester. Hij heeft haar van zeven duivelen verlost en wie veel vergeven is, heeft veel lief. Zij was met liefdesbanden aan haar Meester verbonden. Zij had in Zijn liefderijke tegenwoordigheid verkeerd, Zijn woorden gehoord en Zijn tekenen gezien. Zo kan het zijn, dat u betere tijden gekend hebt. Hoe teer en gevoelig lag toen alles. U kon geen stap doen, of u had er de hulp des Heeren bij nodig. U kon geen besluit nemen, of u ging met de Heere te rade. Het Woord Gods was uw eten en drinken. Maar dat werd u allemaal bij de handen afgebroken. U kunt Hem niet meer ontdekken in Zijn Woord. De Bijbel is een gesloten boek voor u geworden. De prediking die u anders zo aansprak en bemoeidigde gaat aan u voorbij. Hij is geweken uit uw hart en uit uw leven.

Als de Heere met ons een weg naar de diepte gaat, dan krijgen we een stervend leven. Al

het onze moet eraan. Alles waarop we voorheen steunden en leunden, moeten we verliezen. We moeten sterven aan ons zelf, sterven aan onze eigen werken. Dan moeten we alles verliezen, waarmee we ons voorheen nog op de been wisten te houden. De Heere leidt ons in een weg van ontdekking, waarlangs we als een arme en verloren zondaar voor God komen te staan. Dan kennen we de verzuchting van Maria: "Ze hebben mijn Heere weggenomen en ik weet niet, waar ze Hem gelegd hebben".

Als ik de kring nog verder rondkijk, zie ik ook een *Thomas*. In de volksmond wordt hij veelal 'de ongelovige Thomas' genoemd. Zeker, we kunnen niet ontkennen, dat er in het leven van Thomas van ongeloof sprake is, maar van een andere ongelovigheid dan die der wereld. We willen Thomas niet in bescherming nemen. We willen ook zijn houding niet goed praten, maar er is ongeloof van de mens buiten God en er is ongeloof in het leven van Gods kinderen. De wereld is ongelovig, omdat zij niet wil geloven. Het is een Gode vijandig ongeloof. Maar zo is het bij Thomas niet. Hij zou wel willen geloven, als hij het maar kon. Het is bij Thomas geen ongelovigheid, dat voortkomt uit vijandschap tot God. O nee, hij was met liefdesbanden aan Hem verbonden. Hij zou niets liever hebben dan dat hij zijn Meester zou terugontvangen.

Wat gaat Thomas nu doen? Hij gaat de Heere voorwaarden stellen. Straks wanneer het licht van Gods genade opgaat in zijn ziel, gaat hij zien, hoe dwaas en hoe blind en hoe onwetend hij geweest is. Thomas is bezig het 'hoe' van het zalig worden de Heere voor te schrijven. "Ik zal geenszins geloven, indien.....". Thomas is vastgelopen met het raadsel van Golgotha en het wonder van Pasen. Hij kan niet aanvaarden, dat het kruis het levensteken der bevrijding is. Daarom zal Thomas niet eerder geloven dan wanneer hij in Zijn handen de tekenen der nagelen ziet en hij zijn vinger steekt in de tekenen der nagelen en zijn hand steekt in Zijn zijde". Thomas durft zich niet te bedriegen voor de eeuwigheid. Hij durft zich niet onvoorwaardelijk te verlaten op het spreken Gods.

Zit u daar misschien ook mee? U wilt eerst zekerheid, voordat u durft te geloven. Zo zijn er, die eerst zekerheid willen hebben, voordat ze het met de Heere durven te wagen. Zij willen, dat God Zich eerst op een bijzondere wijze aan hen openbaart en dan zullen zij geloven. Maar dan zijn we net zo bezig als Thomas om de Heere de weg voor te schrijven, alsof Gods spreken door Zijn Woord niet waarachtig zou zijn.

Ook de *Emmaüsgangers* waren teleurgesteld in deze Jezus van Nazareth. "En wij dachten nog wel, dat Hij was Degene die Israël verlossen zou". Het leefde immers zo sterk bij de Emmaüsgangers, dat Hij het koninkrijk aan Israël zou oprichten. Zij meenden, dat Hij verlossing zou brengen en hen zou verlossen van de gehate Romeinen. Maar toen Hij gestorven en begraven was, was al hun hoop vergaan. Zij koesterden nog zulke aardse gedachten aangaande de Verlosser. Dan neemt Jezus het woord en zegt: "O onverstandigen en tragen van hart om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben". Hij wijst hen de oorzaak aan, waarom zij zo in het duister voortgaan. Het is net als met die vrouwen, dat zij het Woord niet recht verstaan hebben. Zij hebben geen recht zicht op Christus en Zijn werk en daarom zijn zij in Hem teleurgesteld. Zij kennen Hem niet, waartoe Hij gekomen is. Zij verstaan niet, dat Hij gekomen is om Zijn ziel te stellen tot een rantsoen voor velen.

Zo treft de opgestane Levensvorst Zijn Paaskerk aan na Zijn opstanding. Hij treft ze aan in moedeloosheid en verslagenheid, in ongeloof en twijfelmoedigheid. En we treffen ze nog aan in de gemeente. Ja, treffen we ze nog aan? Wordt het in onze dagen nog beleefd? En hoe zullen we in die grote verscheidenheid leiding geven? Wat een ongeloof en kleingeloof en zwakgeloof wordt er ook in het leven van Gods kinderen gevonden. Wat werken er een krachten, die de mens naar beneden trekken. Er is in het leven van Gods kerk wat duisternis en donkerheid. En veelal

duisternis, die we aan onszelf te wijten hebben. We zijn er zelf de oorzaak van.

(Wordt vervolgd)
Ds. De Romph.

Het is wèl 8.

De vruchten van onderwerping (3)

Maar Abraham twijfelde niet aan de belofte door ongeloof. Hij hield geen overleg met zichzelf, ging er niet over twisten, stond zichzelf niet toe om te overwegen of hij het er mee eens zou zijn of niet. Maar door een besliste en afdoende daad van zijn ziel waagde hij al het zijne eraan. Het is recht, het is best, het is het woord van een God, Die niet liegen kan, van een God, Die oneindig is van vermogen en van onveranderlijke getrouwheid. Deze kan geen overweging, geen bedenking toestaan. Ik ben er meer tot een punt gekomen en het is een uitgemaakte zaak. Ik ben er zeker van, ik ben veilig. "Hij twijfelde niet aan de belofte door ongeloof." Dit, mijn vrienden, dit is de gezindheid die God eer geeft, omdat zij God houdt aan Zijn woord en Hem vertrouwen geeft als God. Waar we met mensen hebben te doen, hoe meer we de zaken wegen en overwegen des te beter. Maar we weten in Wien we geloofd hebben, toen we God gingen vertrouwen. Daar is de grootste grond van vertrouwen en de hoogste zekerheid, dat wat Hij heeft beloofd, Hij ook machtig is te volbrengen. Vandaar dat in de geschiedenissen van Abrahams geloof is opgetekend: "En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alrede verstorven was, also hij omtrent honderd jaren oud was, noch dat de moeder in Sara verstorven was" Rom. 4: 19. Hij bleef niet stilstaan bij zijn gedachten daarover, maar wierp die uit zijn geachten weg, ging eraan voorbij. De vastheid van de belofte en de getrouwheid van de grote Belover: hij werd door de beschouwing ervan in beslag genomen; voor niets anders was plaats in zijn hart.

Dit is de weg om bewaard te worden voor zondige twijfelingen: uw oog gericht en gevestigd te houden op Gods belofte. Had deze goede vrouw in mijn tekst niet zo gedaan, haar gesteldheid van geest en hart zou u nooit zo zoet en zo buitengewoon gepast zijn geweest. Het is louter de zwakte van het geloof, zegt de grote Owen, die maakt dat iemand ligt te peinzen over de moeilijkheden en schijnbare onmogelijkheden, die op de weg van een belofte liggen. Want een berusten in Gods wil, een rusten op Zijn Woord, een oog op Zijn wijsheid, kracht, algenoegzaamheid en getrouwheid in alles wat Hij doet, zal iemand bewaren voor twijfeling, wanneer de stormen en golven van Gods voorzienigheid hem nooit zo hard en sterk getroffen hebben, omdat hij God heeft, "Ik ben Die Ik ben", waarmee elke opstandige twijfel en zondige vrees kan worden beantwoord. Dit is een andere van die gezegende uitwerkingen, die voortvloeien uit de gesteldheid in mijn tekst:

Geloof in Gods belofte en kracht zal iemand brengen tot onderwerping aan de zwaarste en meest beproevende bedelingen van de voorzienigheid. Geloof in levende beoefening zal de Christen van alles wat God doet leren zeggen "Het is wèl" gedaan.

Stellig is deze leerstelling nooit ongepast. Souvereine middelen zijn goed om tegen een tijd van nood bij de hand te houden. Maar het nut en de waarde ervan worden het best gekend wanneer de tijd van beproeving er is. Het is een goede wenk die ik bij een andere auteur heb aangetroffen: "We zijn in geen lessen zo volmaakt als in die waarin God ons slaat". We kunnen ook niet van enige beweegreden zo warm en gevoelig spreken als wanneer we spreken uit tegenwoordige ondervinding. Wanneer iemand zijn behoeften en zijn zwakheden gevoelt, als hij op het punt staat om te bezwijken, in de dag van tegenheden, laat dan een vriend de hartsterking brengen, die hij tevoren zonder uitwerking heeft aanbevolen. En hij is welkom, omdat er een bijzondere geschiktheid in het middel is voor zijn tegenwoordig geval en omstandigheden.

Gelovigen kijken zelf naar moeite als een verwijderd iets. Het is nodig, dat in deze de ogen geopend worden, want anders zal God ons hart minder hebben en zullen we minder hebben van de troost, die opkomt uit Zijn volmaaktheden, Zijn beloften en Zijn verbond. Vandaar dat we lezen van de beproeving van het geloof dat zij kostbaar is, 1 Petrus 1: 7. Een gelovige is een winnaar bij elke oefening, de conflicten en bestrijdingen van het geloof, omdat zijn geloof God verheerlijkt. God wil dat onderhouden, gronden en vermeerderen, waarin het geloof God eert en hoe het de ziel ondersteunt, tot bedaren brengt en doet herleven temidden van al zijn gevaren en onder al zijn vrezen vertelt mijn tekst ons. Zij leert de Christen van alles wat God doet zeggen: "Het is wèl" gedaan.

Ten derde: De toestand waarvan mijn tekst spreekt, voorkomt eveneens bovenmatig verdriet. "Het is wèl". God verheerlijkende taal, nuttig voor de mond van een Christen, wiens leven, wiens toevlucht en vertrouwen de HEERE is. Het is niet: ik ben verbroken en te gronde gericht, ik heb het mijne verloren, mijn hart is overstelpt, het is geheel verbroken, wat zal mijn leven nog goed doen? O, waar is mijn troost? Stellig heb ik geen deel aan Christus en Zijn verbond. God zou mij anders niet zulke grote en zware moeiten als deze laten zien. Neen, hier is niet één woord, niet het minste teken daarvan. Zij laat haar zoon daar, waar zij haar ziel had toevertrouwd en, omdat God dit heeft gedaan, is alles wèl. Zij heeft niets tegen te werpen, kan geen fout in God vinden.

Op dezelfde wijze David, toen hij zeer bevreemd was en het volk ervan sprak om hem te stenigen, 1 Sam. 30: 6: "Hij sterkte zich in de HEERE, zijn God". Toen God hem de belofte van het koningschap had gedaan, wilde hij zich aan Zijn handen toevertrouwen en zich op Hem verlaten om het te vervullen door het middel dat Hem zou behagen. Een weinig geloof, wanneer het in levende beoefening is, zal iemand boven grote moeiten uitheffen. Waarom? Omdat het ontdekt een welgeordeneerd verbond, een wijze voorzienigheid, zekere beloften en een getrouw God. Een weinig geloof zal hier grote verderingen maken. "Zal ik", zegt de Christen, "boven mate treuren wegens het verlies van een schepsel, wanneer mijn God, mijn Jezus, leeft? Behoort mijn hart niet aan Hem toe? Zijn Zijn liefde en verbond niet het mijne? Is het nodig dat ik leef bij mijn verliezen? Als Hij weggenomen heeft, heeft Hij dan niet eerst gegeven? En wat zou het als mijn naam uitsterft en is uitgestorven in deze enige tak van mijn familie? Zijn Naam blijft. Mijn God is beter dan vele zonen.

Petrus Datheen 3.

"Diep was Datheen onder de indruk van alles wat hij in de Nederlanden had beleefd, toen hij in april van het jaar 1567 het vaderland verliet, om zich wederom aan zijn arbeid in de Paltz te gaan wijden." Zo vervolgt dr. Ruys in zijn proefschrift over Datheen, opnieuw uitgegeven door Den Hertog b.v. te Houten. Dit blijkt uit een brief van 17 april aan Bullinger te Zurich, waarin hij hem uitvoerig verslag doet van de toestand in Nederland. Deze brief was vanuit Heidelberg verzonden. Datheen is dus op zijn vlucht eerst daarheen gegaan. Uit een brief van 3 augustus blijkt dat hij weer in Frankenthal is. Blijkens een brief van 18 september was Datheen toen in Frankfurt. Hij komt niet tot rust. Hij is vol van de ellende in de Nederlanden, maar zijn geloof houdt hem staande: "De Heere leeft, tegen Wiens kerk de poorten der hel niets zullen vermogen!" De keurvorst Frederik III steunde Hugenoten in Frankrijk met een leger van 11.000 man. Hij zond zijn hoftheoloog Datheen mee om als veldprediker en tevens als raadsheer van zijn zoon Johan Casimir, die de leiding van het leger had, dienst te doen.

Later vinden we Datheen op het Convent te Wezel, dat in het najaar van 1568 werd gehouden. Waarschijnlijk is Datheen voorzitter geweest. Dat hij er grote invloed had blijkt wel uit de acta: "In de kerkelijke

gezangen zal men in alle kerken van Nederland onderhouden de Psalmen van Dathenus overgezet, op dat niet door verscheidenheid der overzettingen iets worde ingebracht of tusschen kome, dat minder bequaam is, ende minder zoude dienen tot stigtinge". Zie blz. 82.

In 1569 benoemde de keurvorst Datheen tot zijn hofprediker, welke functie door hem werd aanvaard. Hij verhuisde daarom van Frankenthal naar Heidelberg.

In die dagen was er onder de vluchtelingen ook al gebrek aan eensgezindheid. Dr. Ruys schrijft daarover in zijn dissertatie. Het gaat er hem altijd om te laten zien welke invloed Datheen heeft uitgeoefend. De kerkelijke tucht komt aan de orde. "Uit Datheen's houding", aldus dr. Ruys, "tegenover het vraagstuk der kerkelijke tucht ingenomen blijkt alzo duidelijk, dat hij, ook in kerkrechtelijke geschillen, beslist voor het Gereformeerde standpunt koos." Zie blz. 96.

Ook in leerstellig opzicht kan Datheen aangemerkt worden als een verdediger van de Calvinistische beginselen. Dat blijkt uit een twistgesprek met de Wederdopers in 1571.

Van 5 tot 13 oktober 1571 werd er een synode te Emden gehouden. Daar is Datheen vermoedelijk niet geweest, maar hij heeft er wel invloed uitgeoefend. Zijn naam komt enige malen in de acta voor en hem is de uitvoering van enkele synodale besluiten opgedragen.

Dr. Ruys schrijft over nieuwe reizen van Datheen (1572-1578). We lezen op blz. 108/109 van het proefschrift:

"Dat de Prins van Oranje, niettegenstaande hij in godsdienstzaken in sommige opzichten met Datheen van mening verschilde, hem toch hogelijk waardeerde en eerbied had voor zijn grote arbeidskracht en organiserend talent, blijkt wel hieruit, dat, toen in april 1572 Brielle aan de Spanjaarden was ontruimd en vele andere plaatsen daarna eveneens van de Spaanse dwingelandij bevrijd waren, hij hem verzocht zich naar Holland te willen begeven, teneinde thans in de ontzette steden "in religions ende andere saeke ordeninge te stellen tot voordering vande eere Gods, ruste ende welvaart in den Lande." Datheen, gaarne bereid zijn vaderland deze dienst te bewijzen, gaf, na ontvangen toestemming van de Keurvorst, aan deze roepstem gehoor en reisde in augustus 1572 naar Holland. Vooraf was hij door de Prins tot diens "raad en kommissaris" benoemd en had hij van deze een volledige volmacht ontvangen, om in zijn naam allerwege de kerkelijke en politieke zaken te regelen, gelijk ons blijkt uit 's Prinsen commissie aan Datheen dd 30 augustus 1572."

De Prins zou gaarne Datheen blijvend aan zich verbonden hebben, maar de Keurvorst, wiens hofprediker Datheen nog steeds was, had nu zelf zijn diensten weer nodig voor een geheime missie naar Engeland.

Datheen was van december 1573 tot februari 1574 in Engeland. Van zijn werkzaamheid aldaar is ons weinig bekend.

Later is hij in het leger van Lodewijk van Nassau. We vinden hem nu eens hier en dan weer daar. Steeds is hij actief werkzaam voor de goede zaak.

"Het jaar 1576 bracht verandering in het leven van Datheen. De 26ste oktober toch stierf de keurvorst, waarna zijn gebied tussen zijn beide zoons werd verdeeld. Het voornaamste stuk echter, waartoe ook Heidelberg behoorde, viel aan zijn lutherse zoon Lodewijk VI ten deel, die thans de hofpredikers zijns vaders, waaronder ook Datheen, ontsloeg. Frederik's tweede zoon daarentegen, Johan Casimir, was evenals zijn vader de calvinistische beginselen toegedaan en toen deze in december 1576 andermaal een tocht naar Frankrijk ondernam, ter ondersteuning van de Hugenoten, was het wederom Datheen, die hem, evenals in 1567, op zijn reis derwaarts vergezelde." Zo schrijft dr. Ruys op blz. 119.

Datheen vestigt zich weer in Frankenthal, dat tot het gebied van Casimir behoorde. Hij wijdt er zich weer aan zijn eigen gemeente, maar ook aan de opbloei van de Calvinistische kerken. In 1578 was hij voorzitter van de synode, die toen in Dordrecht werd gehouden.

De Prins van Oranje was intussen tot de Gereformeerde religie overgegaan. Hij ijverde voor godsdienstvrede tussen Rooms en Protestanten. Hij kreeg daardoor Datheen en vele andere Calvinisten als tegenstanders tegenover zich. Datheen kwam met zijn stoer-Calvinistische beginselen in opstand tegen deze godsdienstvrede. Oranje meende vooral in het landsbelang een enigszins ruim standpunt te moeten innemen en gunde daarom ook aan de Roomse kerk bestaansrecht. Datheen daarentegen wilde van geen enkele concessie in het stuk van de religie weten. Bij Oranje sprak in de eerste plaats het politiek belang, bij Datheen in de eerste plaats het kerkelijke. Oranje kon also — om ook hier deze onderscheiding nog eens te maken — beschouwd worden als een type der "rekkelijke" Gereformeerden. Datheen en de zijnen als behorende tot de zogenaamde "preciesen". We verwijzen naar blz. 133 van het proefschrift.

Na de synode heeft Datheen in verschillende plaatsen verblijf gehouden en gepreekt. Eind september 1578 kwam Datheen in Gent. De Prins heeft pogingen aangewend om Datheen uit Gent te weren, maar dat is hem niet gelukt. Datheen waarschuwde van de kansel af tegen het goddeloze plan om een godsdienstvrede in te voeren.

Dr. Ruys schrijft op blz. 143v:

"Had Datheen zich nu slechts tot dit ambtelijk werk bepaald en op bezadigde wijze in zijn predikaties op de bezwaren tegen de godsdienstvrede gewezen, het zou waarschijnlijk nimmer zulk een ernstige en betreurenswaardige tweespalt tussen hem en de Prins van Oranje zijn uitgelopen, en het nageslacht ware dan ook in zijn oordeel over deze verdediger der Calvinistische beginselen ongetwijfeld billijker geweest. Nu echter heeft hij helaas door zijn onbezonnen ijver en gebrek aan zelfbeheersing zelf wel mede er aanleiding toe gegeven, dat zijn naam in latere eeuwen vaak op zeer onbarmhartige wijze met smaad is overladen. Want niet alleen, dat hij openlijk van de kansel af het voorstel om de Roomse godsdienst te dulden als goddeloos bestempelde, maar hij kwam er in zijn vuur zelfs toe de Prins van atheïsme te beschuldigen, omdat deze door zijn voorstel **blijk** zou gegeven hebben "God noch godsdienst" te hebben. Zo was dus zijn optreden, vooral omdat hij daarbij samenwerkte met Hembyze en Rijkhove voor de Prins van Oranje in hoge mate grievend en weinig bevorderlijk voor de, met het oog op de buitenlandse politiek toch zo zeer gewenste, eensgezindheid in den lande."

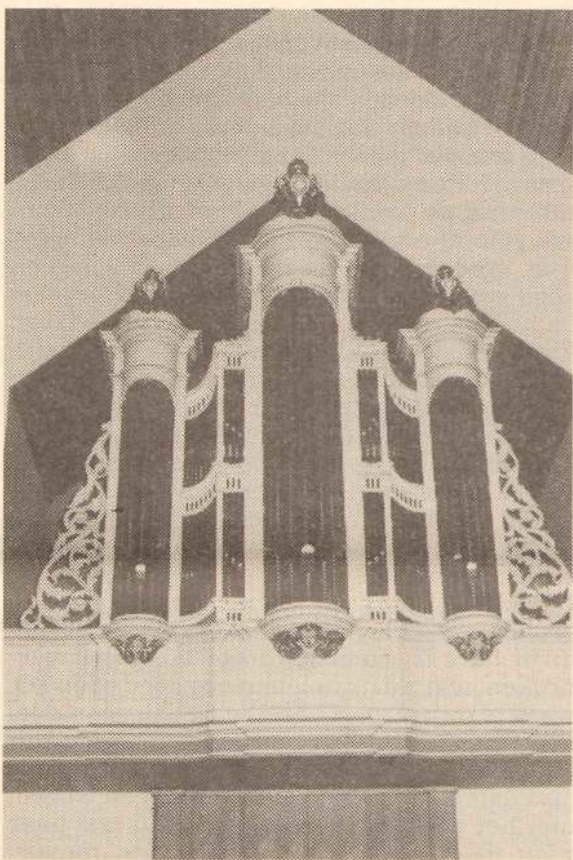
Toch was het niet alleen de godsdienstvrede, die verwijdering bracht tussen Datheen en de Prins, maar ook waren het diens pogingen om voor de verdrukte Nederlanden hulp te zoeken bij het Franse hof. De grote vraag op politiek gebied in die dagen was immers: of men zich zou aansluiten bij Frankrijk of bij Engeland. De Prins en zijn aanhang gevoelden uit staatkundige overwegingen het meest voor Frankrijk. In dat licht moet dan ook zijn gehele optreden in deze tijd worden gezien en was de tegenstand, die hij ondervond bij het invoeren van de religievrede, hem dubbel onwelkom. Daardoor toch vreesde hij de gunst van het Franse hof te zullen verspeelen.

Datheen en de zijnen daarentegen, bij wie politieke overwegingen niet zulk een rol speelden, gevoelden niets voor Franse hulp. Integendeel, sinds de Bartholomeüsnacht, waarbij zovelen van hun geloofsgenoten de dood hadden gevonden, stonden zij zelfs zeer vijandig tegenover Frankrijk. Aansluiting bij het Franse hof zou, naar hun vaste overtuiging, uitlopen op vernietiging van het Protestantisme in de Nederlanden en daardoor op de ondergang van het vaderland. Vandaar dat zij met alle kracht ijverden voor aansluiting bij Engeland. Koningin Elizabeth had toch zich steeds een verdedigster der Calvinistische beginselen betoond en zo was dus van steun van die zijde voor de kerk hier te lande meer heil te verwachten."

We kunnen bij Ruys lezen hoe het verder in Gent is gegaan. Aan het einde geeft hij een voorlopig oordeel erover. Dat bewaren we voor een volgend artikel.

B.

Urk

Na jaren van intensieve voorbereiding was het 21 mei j.l. zover dat in de Christelijke Gereformeerde Kerk "De Schuilplaats" te Urk een nieuw orgel ingebruik kon worden genomen. In een antieke orgelkas uit 1898 werd door de Firma Hendriksen & Reitsma te Nunspeet een 24 stemmen tellend orgel gemaakt volgens 19e eeuwse principes. Als adviseur tijdens de bouw was betrokken de organist Harry Hamer.

Vanzelfsprekend is de gemeente erg blij en dankbaar dat er een prachtig nieuw orgel is ter begeleiding van de unieke gemeentezang, zoals dat op Urk traditie is. Ze wil dan ook het orgel breder aan u presenteren door het geven van een zgn. "Open middag" en wel op D.V. zaterdag 18 juni 1988.

Van 14.00 uur tot 17.00 uur is er gelegenheid nader met het orgel kennis te maken. Deze middag wordt afgesloten d.m.v. een kort concert door adviseur Harry Hamer.

Voor verdere inlichtingen omtrent deze middag:

A. de Vries, Schelpenhoek 45, 8321 BL Urk, Telefoon 05277 - 2028.

H. Hamer, Het Korhoen 73, 8251 MJ Dron-ten, Telefoon 03210 - 15661.

N.B. We ontvingen het bovenstaande bericht van de orgelcommissie vóór de 21e mei en nemen het al in dit nummer op, dat na deze datum verschijnt, in de hoop dat de ingebruikneming van het orgel en de open middag volgens het plan verlopen. We hopen van harte dat de begeleiding door dit orgel ten goede mag komen aan de gemeenschap. Het is bekend dat de Urkers goed kunnen zingen. Ik kan me nog uit mijn jeugd herinneren, dat er toen een oude man was die opperzangmeester werd genoemd.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 55.

"Daartoe heb ik ook aan het werk dézes muurs verbeterd, en wij hebben geen land gekocht; en al mijn jongens zijn aldaar verzameld geweest tot het werk. Ook zijn er van de Joden en van de overheden honderd en vijftig man, en die van de heidenen, die rondom ons zijn, tot ons kwamen, aan mijn tafel geweest.

En wat voor één dag bereid werd, was een os en zes uitgelezene schapen; ook werden mij vogels bereid, en binnen tien dagen van allen wijn zeer veel; nog heb ik bij dezen het brood des landvoogds niet gezocht, omdat de dienstbaarheid zwaar was over dit volk."

Neh. 5 : 16-18.

Beste jongelui!

Nehemia heeft niet alleen de handen uit de mouwen gestoken en daardoor een goed

voorbeeld gegeven, doch hij heeft ook zijn portemonnee open gedaan. Dat blijkt duidelijk uit het vervolg. Om te doen wat hij gedaan heeft, moet je dat ook natuurlijk kunnen. Ik bedoel: Als je niets hebt, kun je ook niets weggeven. Als je weinig hebt, kun je maar weinig geven. Doch als je veel hebt, kun je veel geven. Nehemia had veel. Hij was, en dat bracht zijn positie wel mee, een vermogend man. Doch al ben je een vermogend man, dan ben je daarom nog niet altijd een gul man. Het spreekwoord zegt niet voor niets, dat elke gulden zijn begeerte meebrengt. Het staat met andere woorden zelfs ook zo in de bijbel. Wie het geld liefheeft, wordt het inkomen niet zat. Het wordt dikwijls gezien dat de rijkste mensen het gierigst zijn. Waar je de gaven van zou verwachten, daar komen ze meestal niet vandaan. Terwijl ze dikwijls komen van een kant, waarvan je het niet verwacht.

Nehemia, die het dan wel kon doen, heeft het ook gedaan. Want hij hield dagelijks een open tafel. Elke dag gaf hij 150 man te eten, terwijl de vreemdelingen, die van buiten af bij hem op bezoek kwamen, zo maar aan konden schikken. Wat dat allemaal kostte, was niet weinig. Er wordt een opsomming van gegeven. Elke dag een os en 6 uitgelezene schapen. Dat waren niet de slechtste, maar de beste. Liefde geeft altijd het beste. Er werd ook elke dag een overvloed aan geslacht gevogelte geserveerd, terwijl er elke tien dagen een overvloed van wijn werd aangedragen. Over brood wordt niet eens gesproken. Dat is er natuurlijk ook bij geweest. Jul- lie begrijpen wel dat dit maar niet zo maar "een etentje" is geweest.

Hij is twaalf jaar landvoogd geweest. Of het twaalf maal drie honderd vijf en zestig dagen zo is gebeurd, weet ik niet, doch dat het hem op de duur enorm veel gekost heeft, kan een kind wel uitrekenen.

Ten overvloede wordt er nog eens bij gezegd, dat hij het brood des landvoogds niet gezocht heeft. Hij heeft het niet gegeten en zelfs ook niet begeerd te eten. Daar moet natuurlijk wel onderscheid in gemaakt worden. Je kunt iets niet doen, terwijl je toch wel vurig begeert om het te doen. Doch zo was het bij Nehemia niet.

En waarom niet? Het antwoord wordt door hem zelf gegeven: "Omdat de dienstbaarheid zwaar was over dit volk". Het volk was over het algemeen maar arm. Zij moesten allemaal hard werken om de muur van Jeruzalem, de stad Gods te herbouwen. Mogelijk moesten zij, vanwege schatplichtigheid, aan buitenlandse mogendheden, die hen bezet hadden gehouden, ook nog het nodige opbrengen. Hoe het ook zij, Nehemia leefde geheel met het volk mee. Die zelf rijk was, wilde arm zijn met de armen. Zo zou je het wel in kunnen vullen.

In heel zijn optreden komt openbaar de Geest van Christus. We hebben daar al meer op gewezen. Het is goed dat dit iedere keer weer gebeurt.

Wanneer we een lijn gaan trekken van Nehemia naar Christus, dan komt Christus natuurlijk niet op één lijn te staan met Nehemia. Want Christus gaat zeer ver boven Nehemia uit. Nehemia was landvoogd, twaalf jaren lang. Christus is Koning; en dat niet voor een beperkt aantal jaren, doch voor eeuwig. Wie zal Zijn leeftijd uitspreken en wie zal Zijn geslacht verhalen? Zijn uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid. Hij is een eeuwig Koning. Daar is geen begin en geen einde aan. Dat wil zeggen dat Hij alle tijden Koning is. Dat Hij het ook in het jaar 1988 is. Dat is dus in de tijd waarin wij leven. De wereld gelooft dat niet. Zij dient een andere koning. Dat is de vorst der duisternis. Men doet het nog graag ook, terwijl het tot ondergang van zijn volgelingen is.

De vraag is of wij het nog geloven dat Christus eeuwig Koning is. We kunnen natuurlijk uit oorzaak van een rechtzinnige belijdenis daar wel gauw ja op zeggen, doch dat is nog niet het ware geloof dat gevraagd wordt. Waar dat ware geloof aanwezig mag zijn, daar is ook het vertrouwen dat deze Koning een almachtige Koning is, Die alle macht heeft in hemel en op aarde. Het levende

vertrouwen vindt daarin zijn rust in deze onrustige tijd.

Nehemia was een rijk man. Dat hebben we vast kunnen stellen aan de hand van hetgeen hij dagelijks uit had te geven voor eten en drinken van hen die iedere keer weer rondom zijn tafel zich schaarden. Doch het bezit van Nehemia, hoe groot ook, was uiteindelijk toch maar weer beperkt.

Hoe schittert hier boven alles uit de Heere Jezus Christus, Sions gezalfde Koning. Hij is zo vermogend dat het in woorden nooit is uit te drukken. Al de aard', met al wat zich beweegt en leeft, zijn het wettig eigendom des Heeren. De aarde is des HEEREN, mitsgaders hare volheid, de wereld en die daarin wonen. Om de grootheid en de rijkdom van deze Koning te beschrijven, hebben de profeten zich uitgeput. En met z'n allen hebben ze het duizendste deel er nog niet van kunnen zeggen. Het gaat alles het kloekst begrip te boven.

Het volk waar Nehemia zo goed aan deed, was maar een arm volk. Van zichzelf hadden zij niets. Doch hoe is het met het volk dat behoort bij Hem, Die Nehemia zeer ver overtreft?

Dat is in zichzelf ook maar een arm volk. Het heeft geen enkel bezit. Het heeft wel schuld. Ontzaggelijk veel schuld. Het is een zo grote schuld, dat ze die in der eeuwen eeuwigheid niet zouden kunnen betalen. Want vanwege de zonden, waarin die schulden bestaan, zouden ze de prijs van hun leven moeten opbrengen. Zij zouden uit oorzaak daarvan de eeuwige dood moeten sterven.

Ik weet dat ik nu over zaken schrijf, die het ongeloof niet begrijpt. Dat weet van geen schuld bij God. Men vindt het alleen zonde van de tijd dat men nog praat over God. Zo ver zijn we weg. Men lacht dan ook de schuld weg.

Schuld bij God, man waar praat je over. En men weet niet dat men op deze wijze schuld met schuld vermeerdert, en dat aan het einde toch de rekening zal worden gepresenteerd.

Doch als het geschrevene voor de massa "frans" is, wordt het door jullie begrepen, dat je tegenover God niets anders hebt dan schuld? Daar behoef je niet openlijk de wereld voor te dienen. Daar word je al mee geboren. En die schuld wordt alleen elke dag maar groter, doordat we Gods geboden overtreden met gedachten, woorden en werken. Gedachten, woorden en werken, ze tellen alle drie. En dan niet alleen positief, maar ook negatief. Dat wil zeggen: Als onze gedachten, woorden en werken niet Godverheerlijkend zijn, zijn het ook schulden. Wie alles in rekening brengt, en dat doet de Heilige Geest bij diegenen waar Hij Christus in verheerlijken wil, die krijgt een schuldregister van de aarde tot aan de hemel toe.

Wie daar inzicht in krijgt, voor diegenen gaat het wonder open, dat Hij, Die het geen roef behoefde te achten Gode even gelijk te zijn, Zichzelf heeft vernietigd en de gestalte van een dienstknecht (slaaf) heeft aangenomen. Hij is de broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Die rijk was, is en blijft, heeft arm willen worden om armen rijk te maken.

Voor dat arme volk, dat zwart van dienstbaarheid is, richt Hij nu Zijn tafel aan. Daarop bevinden zich de allerbeste spijs. En dan niet voor 150 mensen en nog een paar vreemden, doch voor de ganse kerk van alle eeuwen. Dat is niet voor een enkele dag, noch voor twaalf jaren, doch het is een maaltijd zonder einde.

En als je dan vraagt wat toch wel die spijzen zijn die opgediend worden, laat het dan de Koning Zelf maar zeggen. Dat ligt ook in de lijn, daar Nehemia het ook zelf gezegd heeft. De meerdere Nehemia heeft gezegd: Mijn vlees is waarlijk spijs en Mijn bloed is waarlijk drank. Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven.

De spijs die Nehemia zijn gasten voorzette was vergankelijk. De spijs die de Heere Jezus de Zijnen voorzet is onvergankelijk. Zij heeft een eeuwigheidswaarde.

Wat het eten betreft, dat begrijpen jullie nu wel, dat is natuurlijk geen vleselijke zaak,

maar een geestelijke. Het gaat hier niet over het eten met een natuurlijke mond, maar met de mond van het geloof. Dat wil zeggen: Gelovig aanvaarden dat de Heere Zijn eigen lichaam gegeven heeft en Zijn eigen bloed, dat is Zijn leven in Zijn totaliteit, voor mensen die de eeuwige dood hebben verdiend. Hij deed dit, opdat zij eeuwig zouden kunnen leven, rustig leven binnen de muren van het Nieuwe Jeruzalem, dat Boven is. Dat is de gouden Godsstad, waar de straten zijn van goud, de poorten van paarden en de muren van Jaspis. Het is alles allerkostelijkst, wat de Heere bereid heeft voor diegenen, die Hem liefhebben.

Wie aan Zijn tafel mag zitten en met de mond des geloofs mag eten, die proeft en smaakt dat de Heere goed is. Eindeloos goed, eeuwig goed, en dat voor mensen die in zichzelf steeds maar moeten zeggen, en het ook nooit verder kunnen brengen, dan dat zij arm en ellendig zijn. Schoon ik arm ben en ellendig, Denkt God aan mij bestendig. Zo staat het in Psalm 40. Staat het ook zo geschreven in jullie harten? Het is zalig als daar in de beleving iets van gekend mag worden.

Als dit schrijven er nog mede toe dienen mag, wordt de geschiedenis van Nehemia ons niet voor niets verhaald.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbespreking

Oorzaken en genezing van geestelijke depressiviteit door dr. Martyn Lloyd-Jones. b.v. Uitgeverij "De Banier" - Utrecht.

Dit is een boek dat uit het engels is vertaald. De titel is: **Spiritual Depression: Its Causes and Cure**. Het verscheen in Engeland in 1965. Er kwamen daarna acht herdrukken in paperback in 1970 en volgende jaren. We hebben zelf een exemplaar van het boek, dat uitgegeven is in Grand Rapids, Michigan, U.S.A. In de engelse uitgave bevindt zich een *Voorwoord*. Dat ontbreekt in de nederlandse uitgave. In dit voorwoord zegt de schrijver o.a. dat hij deze preken op zondagmorgens in de Westminster Chapel gehouden heeft. De noodzaak ervan was hem gebleken door pastorale ervaringen. Op aanhoudend verzoek zijn ze in boekvorm verschenen.

We krijgen de indruk dat het boek goed, maar wel vrij vertaald is. Dat heeft het voordeel dat het vlot leest, maar dat maakt ook het gevaar groot dat in de vertaling niet goed overkomt wat de prediker heeft gezegd. In de oorspronkelijke uitgave spreekt Lloyd-Jones over de King James version, waarmee hij het op een bepaald punt niet eens is. De vertaler doet alsof de prediker het over onze Staten-vertaling heeft gehad. Zie bladzijde 234.

Om enig inzicht te geven in de gedachten van dr. Lloyd-Jones willen we een paar gedeelten aanhalen.

We lezen op de bladzijden 30 en 31 het volgende:

"Als we onszelf willen leren kennen als zondaars, dan moeten we onszelf niet met anderen gaan vergelijken, maar we moeten ons gaan spiegelen in Gods wet. En wat leert Gods wet? Gij zult niet doden, gij zult niet stelen? Ze luidt als volgt: 'Gij zult de Heere, uw God liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel en uit geheel uw verstand en uit geheel uw kracht. Dit is het eerste gebod. En het tweede aan dit gelijk is dit: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Er is geen ander gebod groter dan deze (Mark. 12 : 30, 31). We moeten niet blijven stilstaan bij dronkaards en soortgelijke mensen waar we in de krant over lezen. We moeten ons afvragen: Heb ik God lief met geheel mijn wezen? En als we daar nee op moeten zeggen, dan zijn we zondaren. Allen zijn afgeweken en er is niemand die goed doet. God heeft ons geschapen en Hij heeft ons voor Zichzelf geschapen. Hij heeft de mens geschapen tot Zijn heerlijkheid en Hij wilde dat de mens geheel voor Hem zou leven. De mens moest Hem vertegenwoordigen en in gemeenschap met Hem leven op de aarde. Hij zou de heer der schepping zijn. Zoals de Korte Catechismus zegt: Het voornaamste doel van de mens is God te verheerlijken en voor eeuwig bij Hem te zijn. En als we daar niet aan beantwoorden,

dan zijn we zondaar en wel van de ergste soort, of we dat nu voelen of niet.

We kunnen dit onderwerp ook nog op een andere manier benaderen. God is mijn getuige dat ik uit eigen ervaring spreek, want ik ben zelf ook godsdienstig opgevoed. De mens is zo geschapen dat hij God zou kennen. De vraag is daarom: Kennen we God? Ik vraag niet of we in God geloven, of bepaalde dingen over God voor waar aannemen. Voor een christen geldt wat we lezen in Joh. 17 : 3: Dit is het eeuwige leven dat zij U kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus Die Gij gezonden hebt. Dus de vraag is: Ken ik God? Is de Heere Jezus een werkelijkheid in mijn leven? Is God het centrum van mijn leven en de bron van al mijn vreugde? Want dat wil Hij zijn. Hij heeft de mens zo geschapen dat de mens met God omgang zou hebben en met God zou wandelen. Zo werden we door God geschapen en als we daar niets van kennen, dan is dat zonde. Dat is de kern van de zonde. We hebben het recht om zo te zijn. Dat is naar waarheid de zonde. Zonde betekent dus dat we niet leven tot eer van God. Door bepaalde zonden te doen vergroten we wel de schuld voor God, maar ook al heeft u nooit grove zonden begaan, zolang u niet tot eer van Hem leeft, maar tevreden bent met uw eigen prestaties en zolang u op anderen neerkijkt en u zichzelf beter voelt dan de anderen, zolang bent u schuldig voor God. Zolang u dichter bij God denkt te zijn dan anderen, lijkt u op de Farizeër in de tempel die God dankte dat hij niet was als de anderen, als 'de tollenaar'. Maar hij had nog nooit gezien dat hij vergeving van God nodig had en er is geen verschrikkelijker zonde dan dat. Ik kan me niets ergers voorstellen dan wanneer ik iemand zou horen zeggen: Ik heb me nog nooit een zondaar gevoeld. Dat is zonde in optima forma, want het betekent dat men nog nooit de waarheid aangaande God en aangaande zichzelf gezien heeft. Als we de apostel Paulus volgen in zijn betoog, dan is dat niet alleen heel logisch, maar er is ook niets tegen in te brengen." Er is niemand rechtvaardig, ook niet één. Wij weten nu dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de wet zijn, opdat alle mond zou gestopt worden en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij (Rom. 3 : 19). Als u nog nooit uw schuld voor God hebt leren kennen, dan kunt u zich ook nooit verheugen in Christus. Dat is onmogelijk. Jezus kwam niet om de rechtvaardigen zalig te maken, maar zondaren. Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Dat komt op de eerste plaats: overtuiging van de eigen zondigheid. Als u die overtuiging niet kent en als u zich nooit verdoemelijk voor God hebt leren kennen, rust dan niet voordat u die zekerheid deelachtig wordt en bij ondervinding hebt leren kennen, want u zult nooit ware vreugde smaken als u niet eerst deze overtuiging van zonde hebt ingezien en u zult nooit van uw depressiviteit bevrijd worden als u op dit punt niet tot klaarheid bent gekomen. Overtuiging van zonde gaat altijd vooraf aan een bevindelijke kennis van de zaligheid."

We nemen ook nog over wat we vinden op de bladzijden 195 en 196:

"Het leven van een christen is geen zware taak. Integendeel, alleen het christelijk leven is rechtvaardig en heilig, zuiver en goed. Dat leven werd door de Zoon van God geleefd en het bestaat daarin dat we als God zijn in Zijn heiligheid, dat we in Zijn treden stappen. We besluiten niet zomaar om die grote taak op ons te nemen. Integendeel, we hebben ingezien dat het een goed leven is in de diepste betekenis des woords, en we hebben ook leren zien dat 'goed doen' het wezen ervan is. Als ik zo klagend door het leven ga omdat ik het leven zo moeilijk vind en zo zwaar, is het goed mijzelf eens de vraag te stellen hoe ik dit leven eigenlijk deelachtig ben geworden. Als ik nu op de smalle weg verkeer, hoe ben ik daar dan eigenlijk op terecht gekomen? Waardoor is er verandering gekomen in mijn leven? Op deze vragen is maar één antwoord te geven. En dat is dat de Eniggeboren Zoon van God de hemel verlaten heeft en afgedaald is op de aarde om ons zalig te maken:

Hij heeft al de tekenen van Zijn eeuwige heerlijkheid afgelegd en heeft Zichzelf vernederd. Hij is als een baby geboren en werd in een kribbe gelegd. Hij heeft 33 jaar op deze wereld geleefd. Hij werd bespuugd en bespot. Hij kreeg een kroon van doornen en werd aan het kruis genageld om zo de straf van mijn zonde te dragen. Zo ben ik van de brede op de smalle weg gekomen en als ik, al was het slechts op één ogenblik, zou vragen of dit leven als christen wel een heerlijk leven is en of alles daarin wel zo mooi is als het voorgesteld wordt, dan spuug ik opnieuw in Zijn aangezicht. Weg met deze gedachten!" Tot zover dr. Lloyd-Jones. Uit wat we aanhaalden blijkt wel dat het boek vragen oproept. Maar het is ook zo dat de schrijver ons veel goeds biedt. We kregen dit boek in 1965 van de kerkeraad van Hamilton, toen we daar drie maanden hadden gewerkt. Bij de aanbidding zei de voorzitter van de kerkeraad al: als u dingen leest waarmee u het niet eens bent, laat dat rusten en neem het goede eruit mee. Laten wij ook zo handelen. Dan kunnen we met het goede onze winst doen.

Hier volgt een overzicht van de preken die in het boek zijn opgenomen:

1. Algemene beschouwing: Psalm 42 : 6, 12.
2. Het vaste fundament: Romeinen 3 : 28.
3. Ik zie de mensen als bomen wandelen: Markus 8 : 22-26.
4. Geest, hart en wil: Romeinen 6 : 17.
5. Die ene zonde: 1 Timotheüs 1 : 16.
6. Had ik maar.....: 1 Corinthe 15 : 8-10.
7. Angst voor de toekomst: 2 Timotheüs 1 : 7.
8. Gevoelens: 2 Timotheüs 1 : 6.

1948 10 juni 1988

Zo de Heere wil en zij leven hopen

A. BEUKERS

en

G.J. BEUKERS-DE LANGE

op deze dag te herdenken dat zij 40 jaar in het huwelijk zijn verbonden.

Uw trouw is groot.

Klaagliederen 3 : 23b.

Mei 1988

Toussaintplein 20

2406 XL Alphen aan den Rijn

Gelegenheid tot feliciteren:
D.V. vrijdag 10 juni van 17.30-19.00 uur
in Hotel Toor, Stationsplein 2,
Alphen aan den Rijn.

9. De arbeiders in de wijngaard: Mattheüs 20 : 1-16.
 10. Waar is uw geloof?: Lukas 8 : 22-25.
 11. Maar ziende de golven: Mattheüs 14 : 22-33.
 12. De geest der dienstbaarheid: Romeinen 8 : 15-17.
 13. Dwaalleringen: Galaten 4 : 15.
 14. Vertragen in goeddoen: Galaten 6 : 9.
 15. Discipline: 2 Petrus 1 : 5-7.
 16. Beproevingen: 1 Petrus 1 : 6-7.
 17. Kastijding: Hebreeën 12 : 5-11.
 18. In Gods leerschool: Hebreeën 12 : 5-11.
 19. De vrede Gods: Filippenzen 4 : 6-7.
 20. Ik heb geleerd vergenoegd te zijn: Filippenzen 4 : 10.
 21. Ik vermag alle dingen: Filippenzen 4 : 13.
- Nog een enkele opmerking: "We hebben het recht zo te zijn." Zo lezen we op bladzijde 31. Zie de aanhaling hierboven. In het engels staat er: "He made man in such a way that that was to be the position, that man might dwell in communion with God and enjoy God and walk with God. You and I are meant to be like that, and if we are not like that, it is sin. That is the essence of sin. We have no right not to be like that. That is sin of the deepest and worst type." O.i. bedoelt de schrijver juist het tegendeel te zeggen van wat de vertaling zegt.
- Het boek telt 290 bladzijden en kost als paperback f 24,50.

B.

Boekbespreking

Op Bergen en in Dalen, door Corry Nap-van Dalen.

B.V. Uitgeverij "De Banier" - Utrecht.

Dit boek is geschreven door iemand die samen met haar man in Nepal werkt, uitgezonden door de stichting Bijbelse en Medische Zendingen Gemeenschap te Zeist. Haar man is verbonden aan een klein ziekenhuis in het oosten van Nepal.

Het boekje is vlot geschreven en laat een en ander zien van dit land en zijn inwoners, van de armoede en de moeilijke leefomstandigheden enz. Het is werkelijk een heel mooi boekje. We hebben het met veel belangstelling gelezen, ook al omdat nauwe bloedverwanten van mij daar werkzaam zijn of waren. We willen het boekje dus gaarne ter lezing aanbevelen, maar we kunnen niet verzwijgen wat bedenkingen bij ons oproept. We hebben zelf contacten met de BMZG gehad en daarbij sterk de indruk gekregen dat de geestelijke grondslag niet de onze is. De werkers worden beschouwd als bekeerde men-

sen en als geroepen zendelingen. Dat blijkt ook uit dit boekje. Ds. A.F. Troost, Ned. Herv. predikant te Ermelo schrijft in een *Woord vooraf*: Een zending, een gezondene — dat ben je zodra je wilt gaan op de weg die Jezus wijst. Zending ben je als onderwijzer, als ondernemer, als tekenaar en ambtenaar. Toch weet niet iedereen zich geroepen huis en haard te verlaten, om ver weg, in den vreemde, in taal en teken het evangelie te verkondigen. Dit boek gaat over twee mensen, Tjerk en Corry Nap, die samen met hun kinderen naar Nepal zijn gegaan om armen te doen delen in de rijkdom van Gods Koninkrijk.

Geheel in overeenstemming hiermee vertelt de schrijfster hoe zij en haar man er toe gekomen zijn om zich voor deze arbeid beschikbaar te stellen. Zij hebben zich aangemeld bij de BMZG en zijn via een uitzenddienst vanuit de Hervormde kerk te Ermelo naar hun gedachte tot de arbeid van zending ingegaan.

Daarin wordt voorbijgezien, dat de arbeid van zendelingen ambtelijke arbeid is. Daartoe moet men door de Heere Zelf geroepen worden. De Heere Jezus sprak tot Zijn discipelen: Gaat dan heen..... Zij wisten wie hen zond en wat hun ambtelijke taak was. Er kunnen natuurlijk allerlei mensen bij de zendingsarbeid betrokken zijn, maar dat zijn geen zendelingen.

Gods kinderen hebben het ambt der gelovigen. Volgens vraag en antwoord 86 van onze Heidelbergse Catechismus moeten zij goede werken doen, o.a. "dat door onze Godzalige wandel onze naasten ook voor Christus gewonnen worden". Dat geldt dus elke bekeerde onderwijzer, timmerman, arts enz. Daarvoor is geen aparte uitzending nodig. We willen hiermee niets afdoen van de betekenis van de arbeid van velen, die in andere landen, soms uit roepingsbesef, arbeiden. We kunnen daar zelfs veel respect voor hebben. Zulke mensen moeten zich veel ontfeggen. We houden er ons van overtuigd, dat ze dat doen met liefde. Ook mensen die aan andere stichtingen zoals Woord en Daad verbonden zijn. De maatschappelijke nood is groot, de geestelijke nood nog veel groter.

De Heere Jezus sprak eens tot de zeventig die Hij uitzond: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; daarom bidt de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote.

Dat geldt nog.

Het boekje van Corry Nap telt 100 bladzijden en kost f 14,75.

B.

BIJBEL VOOR EVANGELISATIE

Speciaal voor evangelisatie doeleinden heeft de GBS een goedkopere Bijbel beschikbaar.

BIJBEL, in de Statenvertaling, met verklarende woordenlijst, handzaam formaat, 10,5x16 cm., stevige kaft met zilveropdruk, 1362 pagina's.

f 12,50

Voor gratis verspreiding of extra korting kan een beroep op ons "verspreidingsfonds" worden gedaan.

Bestellingen (in portvrije enveloppe) uitsluitend bij:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING

ANTWOORDNR. 18 3300 WB DORDRECHT

Volledig pension aangeboden in het landelijk dorp Kesteren in de Betuwe, 3 km. van Rhenen.

PENSION
DE PEEL

Familie Knuivers,
Boveneindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren,
tel. 08886-1687

WESTKAPELLE
TE HUUR

Vakantiehuis en luxe stacaravan op zeer mooi en rustig plekje op boerderij bij het strand.
Tel. 01187 - 1441.

PLAATS UW
FAMILIEBERICHTEN
IN
BEWAAR HET PAND

Wel eens op
TEXEL
geweest?

Beslist de moeite waard. Bos, duinen, zee, vogelbroedplaatsen, visgelegenheid, etc., en ... rust.

U kunt op
'DE VERRASSING'
gebruik maken van volledig pension voor groot en klein.

Prijzen v.a. f 285,- p.w. Of u kunt kiezen voor een bungalow met alle comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers speciale voor- en naseizoenprijzen. Vraag vrijblijvend onze kleurenfolder aan.
Tel. 02223-661 of 391.

**ZIET U ER
GEEN GAT
MEER IN?**

Behalve de rustgevende en kalmerende werking van onze plantaardige zenuwtabletjes, versterken zij ook het zenuwgestel. Ook bij langdurig gebruik geen gewenning!
Kuur voor een maand 20,-

**DROGISTERIJ
SIKKING**

Barvoetsestraat 5 2011 WL Haarlem
Tel. 023 31 28 82 b.g.g. 32 46 06
Postbank 190609